

[T]ytułem egzekucyjnym, na podstawie którego pozwani wszczęli przeciwko powódce pomienione w sentencji wyroku kroki egzekucyjne, jest wyrok Sądu polubownego (...), którego prawomocność i wykonalność została potwierdzona (...) przez dwóch sędziów polubownych z pośród trzech, którzy ten wyrok wydali. (...) Chociaż (...) klauzula (...) była wadliwa i nie odpowiadała przepisom § 54 p. 3 o. e., nie można uważać tej klauzuli za nie istniejącą wobec podpisania jej przez dwóch sędziów polubownych, a więc wyrok ten nie mógł być uważany jako taki, któremu klauzula wykonalności nie została nadana, a to tym bardziej, że na podstawie wyroku taką klauzulą zaopatrzonego pozwani wdrożyli przeciw powódce kroki egzekucyjne. Klauzula (...) wymaga wprowadzie uzupełnienia, lecz do uskutecznienia tegoż sądy powszechne nie są powołane, gdyż ani przepis art. LXVIII przep. wprowadz. pr. o sąd, post. egz., ani inne przepisy w zaskarżonej uchwale powołane takiego uprawnienia im nie przyznają. Gdy zatem powódka wykazała, iż nie nastąpiło zdarzenie, powodujące wykonalność zaskarżonego wyroku, jest jej powództwo o umorzenie egzekucji w sentencji wyroku wymienionych – w przepisach art. 566 § 1 k. p. c. uzasadnione.

Orzeczenie Sądu Najwyższego
z dnia 19-26 października 1936 r.
C II 1267/36

Skład orzekający:

SSN Wł. Dbałowski (przewodniczący)

SSN M. Wawrzkowicz

SSN J. Żurawski (sprawozdawca)

Sąd Najwyższy w sprawie Marii S. przeciwko Leonowi i Romanowi B. o umorzenie egzekucji po rozpoznaniu skargi kasacyjnej powódki na wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 stycznia 1936 r.

I. zmienił ustęp A) zaskarżonego wyroku w części zatwierdzającej ustępy II i III wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dn. 13 września 1935 r. oraz ustęp B) zaskarżonego wyroku w całości i orzeka:

a) że egzekucję wszczętą przez pozwanych przeciwko powódce na podstawie wyroku Sądu polubownego z daty Tarnów dn. 28 czerwca 1929 r., zaopatrzonego przez Sąd Okręgowy w Tarnowie (postanowieniem z dn. 29 listopada 1933 r. zatwierdzonym przez Sąd Apelacyjny w Krakowie postanowieniem z dn. 5 lutego 1934 r.) klauzulą wykonalności:

1) za pośrednictwem komornika Sądu Grodzkiego w Tarnowie celem ściągnięcia od powódki kwoty 17.278 zł z 12 % odsetkami od dn. 8 sierpnia 1929 r., kosztów komornika w kwocie 21 zł 30 gr i kosztów egzekucji w kwocie 384 zł przez przymusową sprzedaż posiadłości tabularnej obj. whl. 773 ks. gr. dla większej posiadłości Sądu Okręgowego w Tarnowie i połowy realności obj. whl. 759 ks. gr. gminy kat. Tarnów powódki własnych i przez zajęcie oraz sprzedaż ruchomości w protokole zajęcia z dn. 13 września 1934 r. w poz. 1 do 22 opisanych, zaś celem ściągnięcia od powódki kwoty 17.278 zł z 12% odsetkami od dn. 18 lipca 1928 r. i kosztów egzekucji w kwocie 41 zł 60 gr. i 192 zł przez dokonane w dn. 15 września 1934 r. zajęcie wierzytelności w kwocie 1.000 zł należnej powódce tytułem czynszu dzierżawnego od Samuela J. w Buchcicach;

2). za pośrednictwem komornika Sądu Grodzkiego w Ciężkowcach do sygn. Km. [...], celem ściągnięcia od powódki kwoty 17.278 zł z 12 % odsetkami od dn. 18 lipca 1929 r. z kosztami 41 zł 60 gr, 192 zł, 41 zł 90 gr i 30 zł przez dokonane w dn. 4 stycznia 1935 r. zajęcie wierzytelności w kwocie 1.000 zł, należnej powódce tytułem czynszu dzierżawnego od Samuela J. w Buchcicach, wreszcie

3) za pośrednictwem Sądu Okręgowego w Tarnowie do sygn. whl. 330/34 przez wpis prawa zastawu dla kwoty 17.278 zł z 12 % odsetkami od dn. 18 lipca 1929 r. na rzecz pozwanych w stanie biernym posiadłości tabularnej obj. whl. 773 ks. gr. dla większej posiadłości Sądu Okręgowego w Tarnowie i w stanie biernym połowy realności obj. whl. 759 ks. gr. gminy kat. Tarnów w formie hipoteki łącznej,

umarza się.

b) że pozwani mają zeznać na rzecz powódki dokument, na podstawie którego prawo zastawu dla kwoty 17.278 zł z 12% odsetkami od 18 lipca 1929 r. wpisane na rzecz

pozwanym w formie hipoteki łącznej w stanie biernym posiadłości tabularnej obj. whl. 773 ks. gr. dla większej posiadłości Sądu Okręgowego w Tarnowie i w stanie biernym połowy realności obj. whl. 759 ks. gr. gminy kat. Tarnów może być wykreślone, w przeciwnym bowiem razie wykreślenie to nastąpi w drodze egzekucji na podstawie niniejszego wyroku.

II. Oddala skargę kasacyjną w pozostałej części.

Z uzasadnienia:

...Słusznie natomiast powódka zwalcza zaskarżony wyrok w pozostałych częściach z powodu naruszenia przepisów art. LXVIII przep. wpraw. pr. o sąd post. egz. i art. 502 i 529 § 4 k. p. c.

Nie jest sporne, że **tytułem egzekucyjnym, na podstawie którego pozwani wszczęli przeciwko powódce pomienione w sentencji wyroku kroki egzekucyjne, jest wyrok Sądu polubownego z dn. 28 czerwca 1929 r., którego prawomocność i wykonalność została potwierdzona w dn. 16 marca 1932 r. przez dwóch sędziów polubownych z pośród trzech, którzy ten wyrok wydali.**

Z uwagi więc na to, że wyrok Sądu polubownego wydany pod rządą ustawy z dn. 27 maja 1896 r. (Dz. p. p. nr 79) i ustaw z dn. 1 sierpnia 1895 r. (Dz. p. p. nr 110 – 113), został w czasie obowiązywania tych ustaw zaopatrzony klauzulą wykonalności, nie miał do tego wyroku zastosowania przepis art. LXVIII przep. wpraw. pr. o sąd. post. egz. i Sąd Okręgowy w Tarnowie nie był uprawniony nadać temu wyrokowi klauzuli wykonalności. **Chociaż** bowiem **klauzula z dn. 16 marca 1932 r. była wadliwa i nie odpowiadała przepisom § 54 p. 3 o. e., nie można uważać tej klauzuli za nie istniejącą wobec podpisania jej przez dwóch sędziów polubownych, a więc wyrok ten nie mógł być uważany jako taki, któremu klauzula wykonalności nie została nadana, a to tym bardziej, że na podstawie wyroku taką klauzulą zaopatrzonego pozwani wdrożyli przeciw powódce kroki egzekucyjne. Klauzula z dn. 16 marca 1932 r. wymaga wprawdzie uzupełnienia, lecz do skutecznienia tegoż sądy powszechne nie są powołane, gdyż ani przepis art. LXVIII przep. wpraw. pr. o sąd, post. egz., ani inne przepisy w zaskarżonej uchwale powołane takiego uprawnienia im nie przyznają. Gdy zatem powódka wykazała, iż nie nastąpiło zdarzenie, powodujące wykonalność zaskarżonego wyroku, jest jej powództwo o umorzenie egzekucji w**

sentencji wyroku wymienionych – w przepisach art. 566 § 1 k. p. c. uzasadnione,
– wobec czego Sąd Najwyższy w tej części skargę kasacyjną powódki uwzględnił i zmienił zaskarżony wyrok w sposób w ust. I lit. a) b) c) sentencji uwidoczniony (art. 439 k. p. c.).

Mimo prawomocności postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnowie z dn. 29 listopada 1933 r. w sprawie nadania powyższemu wyrokowi klauzuli wykonalności, mogły Sądy w postępowaniu spornym rozpatrywać roszczenie powódki o umorzenie egzekucji na zasadzie przepisów art. 566 § 1 p. 1 k. p. c., gdyż ten ostatni przepis nadaje właśnie stronie prawa do wystąpienia z takim powództwem, jeżeli nie zaszło którekolwiek ze zdarzeń, na których klauzula wykonalności została oparta, a taki przypadek właśnie tu zachodzi. Zarzut zatem przytoczony w odpowiedzi na skargę kasacyjną, jakoby roszczenie powódki o umorzenie egzekucji zostało przesądzone wobec prawomocności klauzuli wykonawczej, jest prawnie mylne.

Źródło: Zb. O. 1937 poz. 156